

Dil ve konuşma terapisi lisans öğrencilerinin yatak başı yutma değerlendirilmesine yönelik bilgilerinin incelenmesi

Ayşe Nur KOÇAK^a, Melis Buse ALTUN^b, Serkan BENGİSU^c

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada dil ve konuşma terapisi öğrencilerinin yatak başı yutma değerlendirmesi bilgilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. **Yöntem:** Araştırma, genel tarama modeli ve 151 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda araştırmacılar üç bölümden oluşan bir anket geliştirmişlerdir. **Bulgular:** Anketin birinci bölümünde çalışmaya katılan öğrencilerin %42.4'ü (n=64) yutma terapisi eğitimlerinin yeterli olduğunu ve ders kapsamında %88.7'si (n=134) yatak başı yutma değerlendirmesine yönelik eğitim aldığını ifade etmişlerdir. Katılımcıların %45'i (n=68) bu eğitimin yeterli olduğunu ve %88.08'si (n=133) ders kapsamında yatak başı yutma değerlendirmesi ile ilgili formlara yönelik bilgi sahibi olduğunu bildirmişlerdir. Anketin ikinci bölümünde ise lisans eğitimlerinde öğrendikleri yatak başı yutma değerlendirmesi testlerini seçmeleri istenmiştir. Bu formlar incelendiğinde, %70.9 (n=107) 3 Oz Yutma Testi, %62.9'u (n=95) Standardize Yutma Değerlendirme Ölçeği ve %62.25'i (n=94) Gugging Swallowing Screen testi olduğu görülmüştür. Anketin üçüncü bölümünde ise katılımcıların %50'sinden fazlasının sorulara doğru yanıt verdiği görülmüştür. Yalnızca yatak başı yutma değerlendirmesinin işlevine yönelik düzenlenen 3. sorunun katılımcıların %39.7'si (n=60) tarafından doğru yanıt verdiği görülmüştür. **Sonuç:** Sonuç olarak yatak başı yutma değerlendirmesi ile ilgili bilgilerin lisans döneminde sadece teorik olarak değil, pratik olarak sunulmasının önemini yansıttığı düşünülmektedir. **Anahtar Sözcükler:** Disfaji, yutma, değerlendirme

Analysis of the knowledge of speech and language therapy undergraduate students on the assessment of bedside swallowing

ABSTRACT

Objective: In this study, it was aimed to examine the bedside swallowing assessment knowledge of speech and language therapy students. **Method:** The research was carried out with a general survey model and 151 participants. In this context, the researchers developed a questionnaire consisting of three parts. **Results:** In the first part of the questionnaire, 42.4% (n=64) of the participants stated that their swallowing training was sufficient and 88.7% (n=134) stated that they received training on bedside swallowing assessment. 45% (n=68) reported that this training was sufficient and 88.08% (n=133) reported that they had knowledge of the forms related to bedside swallowing assessment within their undergraduate education. In the second part of the questionnaire, they were asked to choose the bedside swallowing assessment tests they learned in their undergraduate education. 70.9% (n=107) learned 3 Oz Swallow Test, 62.9% (n=95) Standardized Swallowing Evaluation Scale and 62.25% (n=94) Gugging Swallowing Screen test. In the third part of the questionnaire, more than 50% of the participants answered the questions correctly. It was observed that 39.7% (n=60) of the participants gave correct answers to the 3rd question, which was organized only for the function of the bedside swallowing assessment. **Conclusion:** As a result, it is thought to reflect the importance of presenting information about bedside swallowing assessment not only theoretically but practically during the undergraduate period.

Keywords: Dysphagia, swallowing, assessment

Geliş Tarihi: 15.06.2022

Kabul Tarihi:10.08.2022

^aIstinye Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, İstanbul, Türkiye, e-posta: aysenur.kocak@istinye.edu.tr ORCID: 0000-0002-7777-6574

^bIstinye Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, İstanbul, Türkiye, e-posta: melis.altun@istinye.edu.tr ORCID: 0000-0002-1264-5186

^cIstinye Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, İstanbul, Türkiye, e-posta: serkan.bengisu@istinye.edu.tr ORCID: 0000-0002-6580-1189

Sorumlu Yazar/Correspondence: aysenur.kocak@istinye.edu.tr e-posta: aysenur.kocak@istinye.edu.tr

Atıf: Koçak AN, Altun MB, Bengisu S. Dil ve konuşma terapisi lisans öğrencilerinin yatak başı yutma değerlendirilmesine yönelik bilgilerinin incelenmesi. *Sağlık ve Yaşam Bilimleri Dergisi* 2022;4(2):236-241.

Citation: Koçak AN, Altun MB, Bengisu S. Analysis of the knowledge of speech and language therapy undergraduate students on the assessment of bedside swallowing. *Journal of Health and Life Sciences* 2022;4(2):236-241.

© 2022 Sağlık ve Yaşam Bilimleri Dergisi. Bu makale CC BY-NC-ND lisansı altında açık erişimli bir makedir.

© 2022 Journal of Health and Life Sciences. This is an open access article under the CC BY- NC- ND license.

GİRİŞ

İnsan yaşamını sürdürebilmesi için beslenmesi gerekmektedir. Bu besinlerin, sindirim sistemine geçişi yutma işlevi ile gerçekleşir.¹ Yutma işlevi, yaklaşık 50 çift kas ve merkezi sinir sisteminin neredeyse tüm seviyelerini içeren oldukça karmaşık bir olaydır.² Yutmanın fazları incelendiğinde; besini yutmaya hazır hale getirmek için oral hazırlık fazı; bolusun ağız yoluyla ilerletildiği oral faz; bolusun farinks boyunca hareket ettirildiği faringeal faz ve bolusun özofagustan mideye iletildiği özefageal faz bulunmaktadır.³ Normal yutma mekanizmasının anlaşılması, yutma bozukluğu (disfaji) olan hastaların değerlendirilmesinde ve terapisinin sürdürülmesinde büyük önem taşımaktadır.⁴

Yutma bozukluğu, besinlerin ağızdan mideye taşınması sürecinde aksama/bozulma olduğunda ortaya çıkar. Bu işlevin bozukluğu genellikle merkezi ve periferik sinir sisteminin bozulması sonucunda oluşmaktadır. Bu sistemlerin bozulması sonucunda, yutma bozukluğuna ek olarak duyuşsal geribildirim, psiko-sosyal beceriler, görsel algılama, vb. gibi bozulmalar da oluşabilmektedir. Bu nedenle hastalara müdahalede multidisipliner bir yaklaşım çok önem taşımaktadır.^{5,6} Yutma bozukluğunun değerlendirmesinde dil ve konuşma terapistleri (DKT) büyük bir rol oynamaktadır.

DKT'ler yutma bozukluğunu iki farklı aşamada değerlendirmektedirler. Bu aşamalar: yatak başı yutma değerlendirmesi (YBYD) ve aletsel yutma değerlendirmeleridir (videofloroskopi, modifiye baryumlu yutma testi, vb.).^{7,8}

YBYD, belirli sağlık uzmanları tarafından (DKT, hemşire, hekim, vb.), yutma bozukluğunun klinik şüphesini araştırmak için birinci basamak (ve bazen de tek) araç olarak kullanılmaktadır.⁹ YBYD, oral hazırlık ve yutmanın oral yönlerindeki bir bozukluğu tanılamakta büyük rol oynamaktadır. YBYD, DKT'lerin oral-motor değerlendirmesinden oluşturulmuştur.¹⁰ YBYD yutma bozukluğunun tanınması için büyük önem taşıdığı açıkça görülmektedir. Bu nedenle DKT lisans öğrencilerinin YBYD ile ilgili bilgilerinin sorgulanması ve hangi alanlarda daha fazla desteklenmeleri gerektiğini belirlemek oldukça önemlidir. Bu araştırma kapsamında aşağıdaki soruların incelenmesi amaçlanmaktadır;

- DKT lisans öğrencileri YBYD konusunda öz yeterlilik inançları nasıldır?
- DKT lisans öğrencilerinin bildiği YBYD formları hangileridir?
- DKT lisans öğrencilerinin YBYD bilgi düzeyleri nasıldır?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Çalışma, genel tarama modeli kullanılarak yürütülmüştür. Bu model ile evrenden alınan örneklem incelenerek, katılımcılar hakkında bir yargıya varılması amaçlanmaktadır.¹¹ Bu araştırma İstinye Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu 10.02.2022 tarihli toplantısında 22-06 protokol numarası ile etik kurul onayı alındıktan sonra gerçekleştirilmiştir. Araştırma içerisinde dâhil olan tüm katılımcılara çalışma öncesinde gönüllü onam formu alınmış olup, Helsinki Deklarasyonu prensiplerine uygun bir şekilde gerçekleştirilmiştir.

Katılımcılar

Bu araştırmanın katılımcılarını 11 farklı üniversiteden alınan 151 dil ve konuşma terapisi lisans öğrencilerinin verileri oluşturmaktadır. Katılımcılara dil ve konuşma terapisi öğrenci ağı ile ulaşılmış olup, çevrimiçi anket şeklinde veriler toplanmıştır. Geri dönüş sağlayan öğrencilerin bilgileri doğrultusunda bu araştırma yürütülmüştür. Katılımcıların araştırmaya dahil edilme kriterleri a) dil ve konuşma terapisi lisans öğrencisi olmak, b) lisans 3 ya da 4. Sınıf öğrencisi olmak ve c) yutma terapisi ile ilgili ders almış olmak. Katılımcıların özellikleri Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların Özellikleri (n = 151)

Öğrenim gördüğü üniversite	n	%
İstinye Üniversitesi	70	46.4
Üsküdar Üniversitesi	31	20.5
Sağlık Bilimleri Üniversitesi	19	12.6
Biruni Üniversitesi	13	8.6
Medipol Üniversitesi	6	4
İzmir Bakırçay Üniversitesi	5	3.3
Hacettepe Üniversitesi	3	2
Anadolu Üniversitesi	1	0.7
Gelişim Üniversitesi	1	0.7
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	1	0.7
Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi	1	0.7
Sınıfı		
3. Sınıf	78	51.6
4. Sınıf	73	48.4

Veri Toplama Araçları

Araştırmada konu ile ilgili bilgi toplanabilmesi adına "Dil ve Konuşma Terapisi Lisans Öğrencilerinin Yatak Başı Yutma Değerlendirilmesine Yönelik Bilgi Düzeyini Belirleme Anketi" kullanılmıştır. Bu anket araştırmacılar tarafından alanyazın taranarak oluşturulmuştur.¹²⁻¹⁵ Anket üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde demografik özelliklere yönelik sorular yöneltilmiştir. İkinci bölümde ise katılımcıların lisans eğitimlerindeki YBYD ile ilgili öz yeterlilikleri irdelenmiştir. Son bölümde ise katılımcıların YBYD

ile ilgili bilgilerin incelenmesine yönelik 10 soru yöneltilmiştir. Katılımcılardan bu 10 maddeyi evet, hayır ya da bilmiyorum ifadelerinden birini seçerek cevaplamaları beklenmiştir. Bu maddelerin uygunluğu yutma alanında aktif olarak çalışan bir uzman tarafından kontrol edilmiştir.

Verilerin analizi

Araştırma sonucunda elde edilen veriler yüzdelik hesabı ile genel tarama modeline göre bulgular oluşturulmuştur.

BULGULAR

DKT lisans öğrencilerinin %42.4'ü (n=64) yutma terapisi eğitimlerinin yeterli olduğunu, %88.7'si (n=134) YBYD yönelik ders aldıklarını, %45'i (n=68) bu eğitimin yeterli olduğunu belirtmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. DKT lisans öğrencilerinin YBYD eğitimine yönelik düşünceleri

	n	%
Sizce aldığınızı yutma terapisi eğitimi yeterli miydi?		
Evet	64	42.4
Hayır	60	39.7
Bilmiyorum	27	17.9
Lisans döneminizde yatak başı yutma değerlendirilmesinin anlatıldığı bir ders oldu mu?		
Evet	134	88.7
Hayır	13	8.7
Bilmiyorum	4	2.6
Sizce lisans döneminizde aldığınız yatak başı yutma değerlendirilmesi ile ilgili bilgiler yeterli miydi?		
Evet	68	45.0
Hayır	48	31.8
Bilmiyorum	35	23.2

DKT öğrencilerinin %88.08'si (n=133) YBYD formlarından birini/birkaçını öğrendiklerini ancak %11.92'si (n=18) formlara yönelik bilgi sahibi olmadığını ifade etmişlerdir. Lisans öğrencilerinin en çok seçim yaptıkları YBYD verileri incelendiğinde; %70.9 (n=107) 3 Oz Yutma Testi, %62.9'u (n=95) Standardize Yutma Değerlendirme Ölçeği, %62.25'i (n=94) Gugging Swallowing Screen (GUSS), %51.7'si (n=78) Massey Yatak Başı Değerlendirme, %44.4'ü (n=67) Kidd Su Testi, %42.4'ü (n=64) Toronto Yatak Başı Yutma Tarama Testi, %41.7'si (n=63) EATS, %40.4'ü (n=61) Burke Disfaji Tarama Testi, %23.8'i (n=36) Zamanlama Testi, %17.9'u (n=27) İskoç Üniversitesi Arası Kılavuz Ağı olduğu görülmüştür (Tablo 3). Öğrencilerinin yatak başı yutma değerlendirilmesine yönelik bilgi düzeyini belirleme anketine verdikleri yanıtlar incelendiğinde katılımcıların sırası ile birinci soruya %70.9 (n=107),

ikinci soruya %75.5'in (n=114), üçüncü soruya %39.7'un (n=60), dördüncü soruya %80.8'i (n=122), beşinci soruya %53.6'sı (n=81), altıncı soruya %61.6'sı (n=93), yedinci soruya %77.5'nin (n=117), sekizinci soruya %61.6'sı (n=93), dokuzuncu soruya %66.2'i (n=100) ve son soruya ise %86.1'i (n=130) doğru yanıt verdiği görülmüştür (Tablo 4).

Tablo 3. DKT Lisans Öğrencilerinin Bildikleri YBYD

Toplam Katılımcı Sayısı	n	%
3 Oz Yutma Testi	107	70.9
EATS	63	41.7
Burke Disfaji Tarama Testi	61	40.4
GUSS	94	62.2
Kidd Su Testi	67	44.4
Massey Yatak Başı Değerlendirme	78	51.7
İskoç Üniversitesi Arası Kılavuz Ağı	27	17.9
Standardize Yutma Değerlendirme Ölçeği	95	62.9
Zamanlama Testi	36	23.8
Toronto Yatak Başı Yutma Tarama Testi	64	42.4
YALE	5	3.3
MASA	3	1.9
Northwestern Dysphagia Patient Check Sheet	3	1.9
BSA	3	1.9
MBSImP	1	1.5
Hiçbirini öğrenmedik	18	11.9

TARTIŞMA

DKT'ler mesleki tanımları gereği yutma bozukluğu olan bireyleri değerlendirme ve terapi süreçlerini gerçekleştiren meslek grubudur. Terapiyi sürdürebilmek için de değerlendirmeye ait bilgilerin nitelikli olması gerekmektedir. Bu çalışmada DKT lisans öğrencilerinin lisans eğitim süreçlerinde elde ettikleri yutma terapisine ve YBYD yönelik bilgilerin incelenmesi hedeflenmiştir. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin bu süreçlere yönelik bilgi edindikleri ancak öğrencilerin yaklaşık yarısı tarafından bu bilgilerin yeterli olduğu bilgisini paylaşmışlardır. Bengisu ve Gerçek (2019) çalışmasında, yutma ve yutma bozuklarının değerlendirilmesinde DKT'lerin büyük bir önemi olduğunu ifade etmiştir.¹ Ancak ülkemizde yutma ve yutma bozuklukları ile ilgili yapılan çalışmaların büyük bir çoğunluğunun farklı meslek grupları tarafından gerçekleştirildiği görülmüştür. Bu nedenle ülkemizde yutma ile ilgili elde edilmiş olan bilgilerin DKT'ler tarafından düzenlenen araştırmaların sayısının artmasının, lisans döneminde verilen eğitimin etkinliğini arttıracak ve destekleyeceği düşünülmektedir.

Tablo 4. Öğrencilerin yatak başı yutma değerlendirilmesine yönelik bilgi düzeyini belirleme anketine verdikleri cevaplar

Sorular	Evet n	%	Hayır n	%	Bilmiyorum n	%
1.Yatak başı yutma değerlendirmesi, hastanın yutması ile alakalı yeterli bilgiyi sağlamaktadır.	32	21.2	107	70.9	12	7.9
2. Yatak başı yutma değerlendirmesi yalnızca yutma ve yeme denemelerini içermelidir.	16	10.6	114	75.5	21	13.9
3. Yatak başı yutma değerlendirmesinin amacı hastanın hangi fazda zorlandığının belirlenmesidir.	74	49	60	39.7	17	11.3
4. Yatak başı yutma değerlendirmesinde hastanın sadece faringeal fazına yönelik bilgi sağlanmaktadır.	20	13.2	122	80.8	9	6
5. Yatak başı yutma değerlendirilmesi ile hastanın besin alımına karar verilebilir.	81	53.6	53	35.1	17	11.3
6. Yatak başı yutma değerlendirilmesi herhangi bir uygulama yapılmadan gözleme dayanmaktadır.	40	26.5	93	61.6	18	11.9
7. Yatak başı yutma değerlendirilmesi yalnızca geriatrik grupta uygulanabilmektedir.	25	16.6	117	77.5	9	6
8. Yatak başı yutma değerlendirmesini yalnızca dil ve konuşma terapistleri uygulayabilmektedir.	32	21.2	93	61.6	26	17.2
9. Yatak başı yutma değerlendirilmesi ile hastanın aspirasyonun varlığı saptanabilir.	100	66.2	38	25.2	13	8.6
10.Yalnızca yatak başı yutma değerlendirilmesi verilerine dayanarak terapi planı oluşturabilmektedir.	14	9.3	130	86.1	7	4.6

*Doğru yanıtlara yönelik bilgi altı çizilerek gösterilmiştir.

SONUÇ

DKT'ler mesleki tanımları gereği yutma bozukluğu olan bireyleri değerlendirme ve terapi süreçlerini gerçekleştiren meslek grubudur. Terapiyi sürdürebilmek için de değerlendirmeye ait bilgilerinin nitelikli olması gerekmektedir. Bu araştırmada DKT lisans öğrencilerinin lisans eğitim süreçlerinde elde ettikleri yutma terapisine ve YBYD yönelik bilgilerin incelenmesi hedeflenmiştir. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin bu süreçlere yönelik bilgi edindikleri ancak öğrencilerin yaklaşık yarısı tarafından bu bilgilerin yeterli olduğu bilgisini paylaşmışlardır. Bengisu ve Gerçek (2019) çalışmasında, yutma ve yutma bozukluklarının değerlendirilmesinde DKT'lerin büyük bir önemi olduğunu ifade etmiştir.¹ Ancak ülkemizde yutma ve yutma bozuklukları ile ilgili yapılan çalışmaların büyük bir çoğunluğunun farklı meslek grupları tarafından gerçekleştirildiği görülmüştür. Bu nedenle ülkemizde yutma ile ilgili elde edilmiş olan bilgilerin DKT'ler tarafından düzenlenen araştırmaların sayısının artmasının, lisans döneminde verilen eğitimin yetkinliğini arttıracığı ve destekleyeceği düşünülmektedir.

Öğrencilerin lisans eğitimleri kapsamında öğrendikleri YBYD formları incelendiğinde ise 3 Oz Yutma Testi, Standardize Yutma Testi, GUSS ve Massey Yatak Başı Yutma Testi'nin katılımcıların %50'den fazlası tarafından seçildiği ve lisans eğitimleri süreçlerinde bu formların öğretildiği görülmüştür. Alanyazın incelendiğinde ise bu formların güncel olarak kullanıldığı görülmüştür.¹⁶⁻²² Bu durum öğrencilerin güncel bilgiler doğrultusunda eğitim gördüklerini destekler niteliktedir. Ancak öğrencilerin çoğunluğunun buna rağmen kendilerini yeterli hissetmemesi önemli bir veriyi oluşturmaktadır.

Jelvani (2013) araştırmasında, DKT lisans öğrencilerinin yutma ile ilgili öğrendikleri teorik bilgilerin pratiğinin sağlanması ve hastane ortamında çalışan bir DKT'yi gözleme şansı elde etmesinin öğrencilerin gelişimine yardım ettiğini ifade etmiştir.¹³ Bu nedenle Türkiye'de DKT lisans eğitimi veren okulların pratik imkânı sağlamaları, verilen teorik bilgiyi destekleyeceği düşünülmektedir. Benzer bir şekilde Tedesco ve ark. (2018), DKT'nin bulunmadığı ortamlarda tele-sağlık hizmetleri ile YBYD'nin yapılabileceğini ifade etmiştir.²⁰ Öğrencilerin hastaneye girişlerinin uygun olmadığı zamanlarda bu gibi hizmetlerden yararlanılabilmesi pratik uygulamaları destekler nitelikte olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin anketin üçüncü bölümüne verdikleri cevaplar incelendiğinde, 3. soru hariç diğer sorulara %50'den fazla doğru yanıt verildiği sonucu elde edilmiştir. Bu soruya yönelik bilgi alanyazında incelendiğinde ise; Coyle (2015) ve Quigley ve Regan (2021) araştırmalarında, YBYD'nin amacı, yutma terapisi öncesinde hastanın ihtiyaçlarına yönelik temel bilgilerin edinimini sağlamak ve genel gözleminin yapılmasının hedeflendiği ifade edilmektedir.^{12,15} Ott ve Pikna (1993), aletsel olmayan bu değerlendirme yöntemi ile hastanın yutma bozukluğu yaşayıp, yaşamadığının belirlenebileceğini ancak hastanın hangi fazda yutma bozukluğu yaşadığı kesin olarak belirlenmesi mümkün olmadığını ifade etmişlerdir.²³

Araştırmanın sonucunda yutma ile ilgili ders alan DKT lisans öğrencilerinin çoğunluğunun YBYD ile ilgili teorik bilgi düzeylerinin ve YBYD ile ilgili seçim yaptıkları formların alanyazında güncel olarak kullanılıyor olması eğitimlerinin güncelliğini yansıttığı düşünülmektedir. Katılımcıların verilen eğitim konusunda yetersiz hissetmelerinin sebebinin ise aktif

olarak yutma alanında terapi yapmamalarından kaynaklandığı ve bu imkanının artırılması önerilmektedir. Bengisu ve Gerçek (2019) Türkiye’de yutma ile ilgili çalışan DKT sayısının az olduğunu ifade etmiştir.¹ Potter ve Allen (2013) çalışmasında, DKT’lerin yutma bozukluklarına ilişkin simülasyonu üzerinde değerlendirme yaparak konuya ilişkin uygulamayı değerlendirmişlerdir. Öğretmenler öğrencinin becerilerini değerlendirerek eksik/tamamlanması gereken bilgilerinin tespit edilmesini amaçlamıştır. Bu çalışma ile öğrenciler öğrendikleri bilgileri aktif bir şekilde gerçekleştirebilir ve denetlenme imkanı bulmuşlardır.²⁴ Benzer bir şekilde Wooi ve ark. (2001) DKT öğrencilerine alestsel değerlendirmenin pratiğini sağlamak adına önceden çekimi yapılmış olan videoflorskopik videolarının yorumlamasını istemiştir. Öğrencinin yorum becerisi ve teorik bilgisinin tutarlılık gösterdiğini vurgulamışlardır.²⁵ Türkiye’de yutma bozuklukları ile ilgili çalışan DKT sayısının az oluşu öğrencilerin pratik becerilerini geliştirebilmesini engellemektedir. Bu nedenle lisans eğitimleri süresince bu gibi uygulamaların dahil edilmesi önerilmektedir. Hatlevik (2021) araştırmasında, bir öğrencinin teorik ve pratik bilgisi arasında ilişki olduğu ve pratiğini gerçekleştirebildiği alanlarda daha başarılı olduğu ifade edilmiştir.²⁶ Bu nedenle DKT adaylarına sunulacak olan pratik uygulamaların gelecekte yutma bozukluğu ile ilgili çalışan terapist sayısını etkileyeceği düşünülmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları ve Öneriler

Bu araştırma kapsamı içerisinde dahil edilen katılımcı sayısı gönüllük esasına göre belirlenmiştir. DKT öğrencilerine pratik imkanını destekleyecek, Türk diline uygun simülasyon programlarının geliştirilmesi önerilmektedir.

Yazar Katkıları

Çalışma fikri/tasarımı: ANK, SB

Veri toplama: ANK, MBA, SB

Veri analizi ve yorumlama: ANK, MBA, SB

Literatür tarama: ANK, MBA

Makalenin yazımı: ANK, MBA

Eleştirel inceleme: ANK, SB

Son onay ve sorumluluk: ANK, MBA, SB

Çıkar çatışması: Yazarlar çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Finansal Destek: Yazarlar finansal destek beyan etmemiştir.

Teşekkür: Bu çalışmaya katılım gösteren tüm Dil ve Konuşma Terapisi Lisans öğrencilerine teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

1. Bengisu S, Gerçek E. Türkiye’de yutma bozuklukları ile ilgili yapılmış lisansüstü tez çalışmalarının incelenmesi. *Dil Konuşma ve Yutma Araştırmaları Dergisi*. 2019;2(1):77-103.
2. Cunningham ET, Donner MW, Jones B, Point SM. Anatomical and Physiological Overview. In: Jones B, Donner MW. (eds) *Normal, and Abnormal Swallowing*. Springer, New York, NY. 1991.
3. Logemann, J., A. Swallowing Disorders. *Best Practice & Research Clinical Gastroenterology*. 2007;21(4): 563-573.
4. Colevas SM, Stalter LN, Jones CA, McCulloch TM. The natural swallow: Factors affecting subject choice of bolus volume and pharyngeal swallow parameters in a self-selected swallow. *Dysphagia*. 2021;1-11. doi: 10.1007/s00455-021-10373-6
5. Farneti D, Consolmagno P. The swallowing centre: Rationale for a multidisciplinary management. *ACTA Otorhinolaryngol Ital*. 2007;27(4):200-207.
6. Starmer HM, Dewan K, Kamal A, Khan A, Maclean J, Randall DR. Building an integrated multidisciplinary swallowing disorder clinic: considerations, challenges, and opportunities. *Annals of the New York Academy of Sciences*. 2020;1481(1):11-19.
7. Ertekin C, Aydogdu I. Neurophysiology of swallowing. *Clinical Neurophysiology*. 2003; 114(12):2226-2244.
8. Greco CS, Nunes LG, Melo PL. Instrumentation for bedside analysis of swallowing disorders. In *2010 Annual International Conference of the IEEE Engineering in Medicine and Biology*. 2010;pp. 923-926.
9. Carnaby-Mann G, Lenius K. The bedside examination in dysphagia. *Physical Medicine and Rehabilitation Clinics of North America*. 2008;19(4):747-768.
10. Logemann J. Evaluation and treatment of swallowing disorders. *NSSLHA Journal*. 1984; (12):38-50.
11. Karasar N. Bilimsel Araştırma Yöntemi (21. Basım). *Nobel Yayın Dağıtım: Ankara*, 2010.
12. Coyle JL. The clinical evaluation: A necessary tool for the dysphagia sleuth. *Perspectives on Swallowing and Swallowing Disorders (Dysphagia)*. 2015;24(1):18-25.
13. Jelvani M. Hospital bound: Want to work in acute care after graduation? A newly minted SLP shares some advice. *The ASHA Leader*. 2013;18(12):58-59.
14. Pettigrew CM, O’Toole C. Dysphagia evaluation practices of speech and language therapists in Ireland: clinical assessment and instrumental examination decision-making. *Dysphagia*. 2007; 22(3):235-244.
15. Quigley D, Regan J. Introduction of the objective structured clinical examination in speech and language therapy education: Student perspectives. *Folia Phoniatrica et Logopaedica*. 2021;73(4):316-325.
16. Dallal York J, Leonard K, Anderson A, DiBiase L, Jeng E, Plowman EK. Discriminant ability of the 3-ounce water swallow test to detect aspiration in

- acute postoperative cardiac surgical patients. *Dysphagia*. 2022;37(4):831-838.
17. Donohue C, Tabor Gray L, Chapin J, Anderson A, DiBiase L, Wymer JP, Plowman EK. Discriminant ability of the 3-ounce water swallow test to detect aspiration in amyotrophic lateral sclerosis. *Neurogastroenterology & Motility*. 2022;34(7):e14310.
 18. Frank U, Radtke J, Nienstedt JC, Pötter-Nerger M, Schönwald B, Buhmann C, et al. Dysphagia screening in Parkinson's Disease. A diagnostic accuracy cross-sectional study investigating the applicability of the Gugging Swallowing Screen (GUSS). *Neurogastroenterology & Motility*. 2021; 33(5):e14034.
 19. Lopes M, Freitas E, Oliveira M, Dantas E, Azevedo N, Rodrigues P, et al. Impact of the systematic use of the Gugging Swallowing Screen in patients with acute ischaemic stroke. *European Journal of Neurology*. 2019;26(5):722-726.
 20. Tedesco A, Lavermicocca V, Notarnicola M, De Francesco L, Dellomonaco AR. Telemonitoring of swallowing function: technologies in speech therapy practice. *Recenti Progressi in Medicina*. 2018;109(2):146-148.
 21. Wang Z, Wu L, Fang Q, Shen M, Zhang L, Liu X. Effects of capsaicin on swallowing function in stroke patients with dysphagia: A randomized controlled trial. *Journal of Stroke and Cerebrovascular Diseases*. 2019;28(6):1744-1751.
 22. Wangen T, Hatlevig J, Pifer G, Vitale K. Preventing aspiration complications: Implementing a swallow screening tool. *Clinical Nurse Specialist*. 2019;33(5):237-243.
 23. Ott DJ, Pikna LA. Clinical and videofluoroscopic evaluation of swallowing disorders. *American Journal of Roentgenology*. 1993;161(3):507-507.
 24. Potter NL, Allen M. Clinical swallow exam for dysphagia: A speech pathology and nursing simulation experience. *Clinical Simulation in Nursing*. 2013;9(10):e461-e464.
 25. Wooi M, Scott A, Perry A. Teaching speech pathology students the interpretation of videofluoroscopic swallowing studies. *Dysphagia*. 2001;16(1):32-39.
 26. Hatlevik IKR. The theory-practice relationship: reflective skills and theoretical knowledge as key factors in bridging the gap between theory and practice in initial nursing education. *Journal of advanced nursing* 2021;68(4):868-877.